

РЕЦЕНЗИЯ

от доц.Анета Георгиева Янева-Дукова, доктор
върху дисертационен труд, представен за присъждане на образователната и
научна степен „Доктор” по научна специалност „Теория и методика на
физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на
лечебната физкултура)”

**на тема: „ОПТИМИЗИРАНЕ НА ФИЗИЧЕСКАТА ПОДГОТОВКА
НА 17-19 ГОДИШНИ СЪСТЕЗАТЕЛИ ПО БАДМИНТОН В
РЕПУБЛИКА ТУРЦИЯ“**

Автор на дисертационния труд: БЕЙХАН ЙОЗГЮР

Научен ръководител: доц.Феим Джошан, доктор

1. Биографични данни, професионално развитие и обвързаност с темата на дисертационния труд

Бейхан Йозгун е със завършено средно образование в Република
Турция, гр.Истанбул. Образователната квалификационна степен
„Бакалавър” в специалността „Спортен мениджмънт“ и със следващо
обучение в магистърска програма завършва в Мармара Университи в
Истанбул завършва в периода 2003-2010 г. От 2011/2014 г. е докторант в
задочна форма на обучение към катедра „Лека атлетика“ в НСА „Васил
Левски“.

Посоченото в автобиографията на Бейхан Йозгюр: активна
професионална дейност на треньор по бадминтон от 2006 година до днес с
успехи на международно равнище, предпоставя проектирането и
осъществяването на теоретични и научно-приложни изследвания в
областта на спорта бадминтон и намира реален израз в представения
дисертационен труд.

2. Придружаващи процедурата за защита на дисертационния труд административни документи

Административните документи, свързани и доказващи
процесуалната валидност на процедурата, са подготвени в съответствие с
академичните изисквания за присъждане на образователната и научна
степен „Доктор” по научната специалност „Теория и методика на

физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. методика на лечебната физкултура)”.
Приложени са шест научни публикации, от които три по темата на дисертационния труд, вкл. анализ на резултатите от проведените изследвания от апробираната програма с иновационни средства и методи за физическа подготвеност на състезатели по бадминтон мъже в етапа на спортното усъвършенстване.

Авторефератът представя в логическа последователност, синтезирано и прецизно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

Авторефератът представя в логическа последователност, синтезирано и прецизно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

3. Актуалност, значимост, методология, структура и съдържание на дисертационния труд

Докторската дисертация на Бейхан Юзгюр е своевременно начало на научен подход към проблема за подобряване на параметрите на физическата подготовка на млади бадминтонисти в Република Турция.

Това е първият дисертационен труд целящ да установи структурата и особеностите на развитие на физическите качества при спортисти по бадминтон юноши на възраст 17-19 години в етапа на спортно усъвършенстване и да установи порядък в характеризиращата се с методологична хаотичност и липса на солидна теоретична подплатеност, система за спортна подготовка на бадминтонисти в Република Турция.

Представеният за обсъждане дисертационен труд е опит за обосноваване и оценка на ефективността на реално приложен от автора модел за физическа подготовка при 17-19 годишни бадминтонисти в Република Турция. В този смисъл, актуалността на разработената тема и приложният ѝ характер са във от съмнение.

Структурирането на дисертацията е осъществено в съответствие с изискванията за такъв род разработки. Съдържа увод и пет глави. Глава първа - Литературен обзор. Глава втора с четири подзаглавия. Глава трета - организация, съдържание и методика на учебно-тренировъчния процес на контролната и експерименталната група през изследвания период. Глава четвърта - Резултати и Анализ и Глава пета – изводи и препоръки за спортната практика.

Дисертационният труд е в обем от 133 страници, включително използваната литература. Огледен е с 41 таблици и 20 фигури.

Теоретичната постановка е изградена на основата на 123 специализирани източника, от които 99 на латиница, вкл. на турски език и 24 на кирилица.

В увода дисертантът директно ни насочва към основната цел на труда, а именно физическата подготовка при спортисти бадминтонисти и нейното приоритетно развиване в предсъстезателния период в етапа на спортното майсторство. Многообразната двигателна дейност, характеризираща спорта бадминтон, както и високата интензивност при прилагане на конкретни средства и методи, поставят пред треньорите задачата за оптимално, последователно и комплексно прилагане на специализирани средства за физическа подготовка, които да бъдат насочени към подобряване на ефективността на играта. В този смисъл предложената тема определям като актуална.

Изложението следва логиката на научното изследване и отговаря на изискванията за подобен род разработки.

В *първа глава* параграф 1.1. е представена характеристика на спорта бадминтон. Параграф 1.2. Структура и особености на развитието на телесната композиция при бадминтонистите е много подробно описана структурата и композицията на тялото, като са цитирани редица научни изследвания в тази област в спорта бадминтон. Трябва да отбележим, че няма разработен и установен модел за откриване на спортни таланти в бадминтона, при който да е доказана пряка зависимост между антропометричните данни на състезателите и спортните им постижения. Следващите параграфи 1.2.1., 1.2.3., 1.2.4., 1.2.5. са ретроспекция на развиване на физическите качества, като умело са съчетани с извеждане на тенденциите за развитието им при бадминтонисти. Цитирани са редица автори от водещи в бадминтона страни, като Малайзия, Дания, което е в пряка връзка със съдържанието на предложения ни дисертационен труд. Разгледани са физическите качества бързина, ловкост, сила, издръжливост и гъвкавост. Смятам, че включения анализ на средствата и методите за развиване на издръжливост в параграф 1.2.4. подзаглавие „Развитие на аеробната издръжливост на бадминтонистите“ е с конкретната практико-приложна насоченост и би трябвало според нас да бъде в следващата втора глава. Глава първа завършва с работната хипотеза, която насочва към целта и задачите на изследването. Основна слабост в първа глава е липсата на свързващото звено между физическата подготовка на бадминтонисти с ефекта върху представянето им в състезания и взаимовръзката между двата компонента в спорта бадминтон, а именно от една страна нивото на

подобряване на физическата подготовка и отражението ѝ в конкретни резултати в състезания или очаквани такива, каквито има и са посочени от дисертанта г-н Бейхан Йозгюр. В глава първа има цитирани автори, които не са отбелязани в ползвана литература.

Втора глава представя дизайна на изследването. Целта и задачите ни насочват към съдържанието на проведеното и анализирано изследване със състезатели по бадминтон 17-19 –годишни юноши в Република Турция.

Целта е ясно и точно формулирана. Задачите, произтичащи от целта са логически подредени. Считаю за принос в дисертационния труд разработената от автора и описана прецизно тестова батерия, съдържаща тестове, групирани подходящо в логиката на изследователската теза. За тестване на състезателите са използвани най-съвременни методи и средства. Тестовите са подробно описани и онагледени и ни дават много добра представа за извършеният от дисертанта научно-приложен експеримент.

Глава Трета е озаглавена Организация, съдържание и методика на учебно-тренировъчния процес.

В тази глава много добре е описана и онагледена цялата учебно-тренировъчна програма с двете групи експериментална и контролна. Обобщените данни в таблици 8 и 9 дават ясна представа за извършената практическа дейност като обем.

Описани са конкретните задачи, които са реализирани в отделните периоди на подготовка и с какви методи и средства е търсено тяхното решение. Седмичните микроцикли са описани много подробно и с конкретното им съдържание. Мезоциклите авторът е разделил на 14 седмични периоди с конкретни задачи за подобряване на физическата подготовка на състезателите. Липсва приложена годишна или етапна план-програма, което ще придаде напълно завършен вид на извършената по обем работа и ще допринесе за по-пълното и нагледно възприемане на научно-приложните достойнства на дисертационния труд.

Дисертантът г-н Б.Йозгюр е експериментирал собствена специализирана програма за физическа подготовка в два етапа от по 14 седмици, прилагайки най-съвременни методи и средства за физическа подготовка, като се е съобразил в своята практическа дейност с водещите в спорта бадминтон страни. Програмата за физическа подготовка на бадминтонистите в етапа на спортното усъвършенстване е в период: от 21.11.2013 до 04.02.2014 г. , втори период от 05.02.2014 до 14.04.2014 г.

Общата принципна схема на седмичната подготовка, описана в дисертационния труд е готова програма, която може успешно да бъде прилагана от треньорите. Общият обем на извършената работа, използваните методи и средства, както и интензивността на конкретните упражнения е прецизно, точно и конкретно описан, което считаме за основен принос на този научен-приложен труд.

В глава четвърта са представени резултатите от четири тестирания на двете групи, експериментална и контролна и анализ на резултатите от 8-месечната експериментална програма за подготовка.

Глава четвърта описва постигнатите при четири тестирания резултати и анализ на динамиката на 28-те използвани теста за оценка на изследваните признаци и показатели. Получените данни са статистически обработени и резултатите от тях подробно описани и анализирани. Анализът е много добре онагледен със съответните таблици и фигури за всеки от тестовите показатели.

Установена е корелационната структура на физическите способности на бадминтонистите в таблици 30-38.

Внимание в тази част на дисертацията заслужават резултатите от спортно-педагогическия експеримент, които разкриват възможност за отчитане на нивото на физическа подготвеност на 17-19 –годишни състезатели по бадминтон – юноши. Получените от тестиранията резултати са послужили за основа на предложена нормативна база за контрол и оценка на физическата подготвеност на състезателите в таблица 40. Анализът на резултатите категорично потвърждава приносната стойност на приложения модел на работа. В такъв контекст са направените изводи и препоръки, подкрепено със солидни математико-статистически аргументи. Някои от изводите биха могли да са по-кратки.

Разработеният на базата на проведения експеримент модел за развиване на физическата подготовка при 17-19 годишни бадминтонисти е конкретен и дава реална представа за мястото на същата в тренировъчен план, което е и конкретно предложение на дисертанта г-н Йозгюр за спортната практика.

Констатираните от нас технически грешки не намаляват приносния характер на дисертационния труд.

Към докторанта имам следните въпроси:

1. Кое от физическите качества се е повлияло в най-голяма степен от

приложената програма за физическа подготовка в експерименталната група?

2. Как се е отразила тази програма върху конкретните резултати на състезателите от експерименталната група в състезанията, в които са участвали?

4. Заключение

Дисертационният труд на Бейхан Йозгюр е с теоретико-приложна стойност. Разработената и апробирана тестова батерия за измерване на различни показатели за физическа подготовка в бадминтона са с висока информативност и надеждност. Изведеният модел на подготовка има приносен характер. Докторантът демонстрира добра професионална грамотност, умение да анализира резултатите компетентно и задълбочено, както и да демонстрира собствена позиция.

Гореизложеното ми дава достатъчно основание да предложа на Уважаемите членове на Научното жури да присъдят на Бейхан Йозгюр образователната и научна степен „Доктор” по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)” – професионално направление 7.6. Спорт.

06.11.2015 г.

Рецензент:

/доц.Анета Янева, доктор/